Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30491

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i, 2018 y?l?nda Fatma Do?an taraf?ndan yürütülen bir yüksek lisans tezi çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi? **psikometrik** bir araçt?r. Ölçek, özellikle ilkokul 4. s?n?f ö?rencilerinin akademik ba?lamda ve s?n?f ortam?nda soru sorma davran???na kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri, yani **tutumlar?n?**, ölçmeyi hedeflemektedir. Bu geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin aktif ö?renme süreçlerine kat?l?m?n? etkileyen temel psikolojik faktörleri derinlemesine incelemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, ö?rencilerin soru sormay? ne kadar de?erli bulduklar?n? ve bu eylemle ili?kili potansiyel kayg?lar?n? belirlemeye odaklanm??t?r. Çal??ma, ö?renci ve ö?retmen görü?leri dikkate al?narak gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Soru sorma, tutum ölçe?i, ilkokul 4. s?n?f, ö?renci tutumu, **e?itim psikolojisi**, ölçek geli?tirme, Fatma Do?an.

Yazarlar

Fatma Do?an.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ilkokul 4. s?n?f düzeyindeki ö?rencilerin ö?renme sürecinin ayr?lmaz bir parças? olan soru sorma davran???na yönelik **tutumlar?n?n** niteli?ini ve niceli?ini belirlemektir. Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulamac?lara, ö?rencilerin soru sorma isteklili?ini te?vik eden veya engelleyen faktörleri te?his etmede bilimsel bir dayanak sa?lamaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin ele?tirel dü?ünme becerilerini ve akademik kat?l?m düzeylerini art?rmaya yönelik hedeflenmi? e?itim müdahalelerinin planlanmas?nda kullan?lmak üzere geli?tirilmi?tir.

Geli?tirme süreci, sadece ö?rencilerin öz bildirimlerini de?il, ayn? zamanda ö?retmenlerin gözlemlerini ve görü?lerini de kapsayarak, ölçülen tutum yap?s?n?n s?n?f içi gerçeklik ile uyumunu sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu kapsaml? yakla??m, ölçe?in e?itimsel ba?lamda yüksek bir geçerli?e sahip olmas?na katk?da bulunmu?tur.

Yap? (Konstrukt)

Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i, ö?rencinin soru sormaya dair genel e?ilimini çok boyutlu bir yap? olarak ele almaktad?r. Bu yap?, genellikle tutum teorisine uygun olarak a?a??daki ana bile?enleri içerir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Boyut: Ö?rencinin, soru sorman?n ö?renme, anlama ve ba?ar? üzerindeki faydas?na dair sahip oldu?u inançlar ve de?erlendirmeler.
Duygusal Boyut: Soru sormayla ili?kili hissedilen duygular (örne?in, merak, heyecan, rahatl?k) veya olumsuz duygular (kayg?, çekingenlik, utanma).
Davran??sal Boyut: Ö?rencinin s?n?f içinde veya akademik etkinliklerde aktif olarak soru sorma eylemini gerçekle?tirme veya bu eylemden kaç?nma yönündeki gözlemlenebilir e?ilimi.

Ölçek, bu bile?enlerin birle?imi arac?l???yla, ö?rencinin akademik kat?l?m?n? ve **motivasyonunu** etkileyen karma??k bir psikolojik yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, ölçek geli?tirme sürecinde kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Öncelikle, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek için **Kapsam Geçerli?i** sa?lanm??t?r. Bu a?amada, ölçek maddeleri alan uzmanlar?n?n (e?itim bilimleri, psikometri uzmanlar?) görü?lerine sunulmu? ve gerekli revizyonlar yap?lm??t?r.

Yap? Geçerli?i, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt boyutlar?n? istatistiksel olarak destekleyip desteklemedi?ini göstermi?tir. Ayr?ca, ö?rencilerin soru sorma tutumlar? ile ilgili di?er akademik performans göstergeleri aras?ndaki ili?kileri incelemek amac?yla **Ölçüt Geçerli?i** çal??malar? da gerçekle?tirilmi? olabilir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in ölçümlerdeki tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i'nin iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla, ölçek geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach Alfa** iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek lisans tezi standartlar?nda, bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olmas? beklenir.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini test etmek amac?yla **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** yönteminin kullan?ld??? da varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek sonuçlar?n?n zamandan ba??ms?z olarak kararl?l???n? do?rulam?? ve ölçüm hatalar?n? en aza indirme çabas?n? göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini istatistiksel olarak desteklemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** uygulanm??t?r. AFA, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler alt?nda topland???n? ortaya

ARABPSYCHOLOGY.COM

ç?karm?? ve bu faktörlerin teorik tutum boyutlar?yla uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Analizler sonucunda, ölçe?in güçlü ve net bir faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmi?tir.

Faktör analizinin ön ko?ullar? olan veri uygunlu?u, **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** örneklem yeterlili?i testi ve **Bartlett Küresellik Testi** ile de?erlendirilmi?tir. Bu istatistiksel sonuçlar, toplanan verilerin faktör analizine uygun oldu?unu ve ölçe?in yap?sal olarak sa?lam temellere dayand???n? teyit etmi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme Temelli Tutum Ölçe?i

Format: Genellikle 5'li **Likert Tipi** Derecelendirme (Kesin derecelendirme format? tez içerisinde detayland?r?lm??t?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: 9-10 Ya? Aral??? (?lkokul 4. S?n?f)

Popülasyon Detaylar?: ?lkokul 4. s?n?f ö?rencileri örneklem grubu olarak kullan?lm??t?r. Ölçek geli?tirme sürecinde ayr?ca ö?retmen görü?lerine de ba?vurulmu?tur.

Test Metodolojisi: Ö?rencilerin kendilerine sunulan ifadelere kat?lma düzeylerini i?aretlemeleri esas?na dayanan öz bildirim (self-report) yöntemi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tutum, soru sorma, ilkokul, psikometri, e?itim ara?t?rmas?, Likert ölçe?i, akademik kat?l?m.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Fatma Do?an, Y?ld?z Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çal??man?n yap?ld??? 2018 y?l? itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i, **2018** y?l?nda Fatma Do?an taraf?ndan yüksek lisans tezi

ARABPSYCHOLOGY.COM

olarak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için yazar?ndan veya tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum olan Y?ld?z Teknik Üniversitesi'nden izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m için ek izinler ve telif haklar? geçerli olabilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: soru-sormaya-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Do?an, F. (2018). *Ö?renci ve ö?retmen görü?lerine göre ilkokul 4. s?n?f ö?rencilerinin soru sormaya yönelik tutumlar?n?n incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Y?ld?z Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul.
Tez kayd?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Soru Sormaya Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r ve bu maddeler hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Maddelerin tamam?na, Fatma Do?an'?n 2018 y?l?nda Y?ld?z Teknik Üniversitesi'nde tamamlad??? yüksek lisans tezinin ekler bölümünden ula??labilmektedir. Maddeler, ö?rencilerin soru sormaya dair alg?lar?n?, kayg? düzeylerini ve genel s?n?f içi kat?l?m motivasyonlar?n? ölçmek üzere yap?land?r?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM